

Daniel 9, 25 og årbrukene: «Men under tidenes trengsel»

Av Jan Lilleby

I min kjølvanet av min artikkel om Daniels sytti årbruker, ville jeg ta en tur innom dette som engelen Gabriel sa til Daniel i Dan. 9, 25 - «Men under tidenes trengsel». Profeten Daniel i fangenskap/eksil i Babylon, siden underlagt Persia/Media når vi leser igjennom Daniels bok. Daniel satt ikke ned i et mørkt fangehull i sult og lidelse. Nei, ved at Gud gav ham å tyde visse drømmer og syner for disse kongene og herskerne som kom og gikk – så steg han i gradene. Herskerne anerkjente Daniel og Daniels Gud. De ydmyket seg og viste respekt for Herren. Daniel ble overnaturlig reddet av engler sendt ham av Gud. Enten hans venner ble kastet inn i en ildovn, eller han selv ned i løvenes hule, så reddet Herren sine tjenere ved å sende sine engler.

Les hva Nebukadnesar sa da han ydmyket seg for Herren, og satte Daniel og hans venner inn i maktposisjoner i regjeringen:

Dan.2, 47-49: «...I sannhet, deres Gud er gudenes Gud og kongenes Herre! Han er en som åpenbarer hemmeligheter, siden du har kunnet åpenbare denne hemmeligheten (kongens drøm om bildestøtten, min bemerkn.). - - **Deretter gjorde kongen Daniel til en stor mann.** Han gav ham mange rike gaver. Og han satte ham til herre over landskapet Babylon og til øverste leder for alle Babels vismenn. - - Daniel bad kongen, og han satte (Daniels venner, min bemerkn.) Sadrak, Mesak og Abed-Nego til å styre landskapet Babel. Daniel selv ble ved kongens hoff.»

Daniel ble gjort til en rik overherre (Guvernør) som kunne beordre andre embetsfolk rundt om han ønsket det. Men han ydmyket seg innfor Herren, trådte litt tilbake fra denne posisjonen – og delegerte den store styringsmakten over til sine tre venner, som vi leste. Daniel tok deretter en tjeners stilling som en av hoffmennene til kongen. Slik handler en ekte Herrens tjener og profet. Han albuer seg ikke fram gjennom triks og smiskeri og dytter rivaler ut i mørket, nei han viser at denne verdens gull og sølv ikke har noen makt over ham. Bare Guds ord og Guds velbehag teller.

Daniel fikk siden tilnavnet Beltsasar (av kong Kyros, av Persia) som betyr «'Bel forsvarer kongen». En æresbevisning altså.

Jeg vil ikke komme inn på alt som skjedde da ediktet til kong Kyros i Persia ble utstedt i år 456. Men i allfall begynte omsider utreisen for mange av eksil-jødene i Persia, ledet under Nehemja og Esra (se deres respektive bøker). Det tok, som også Gabriel sa til Daniel i Dan. 9, 25, totalt 69 årbruker – først de syv ukene (49 år) til Jerusalem var bygget opp igjen, deretter de resterende 62 ukene (483 år) helt

fram til vi finner Jesus som korsfestet i utløpet av den 69. uken år 28 e. Kr.

Dan. 9, 26 sier jo at Messias (den Salvede) skulle utryddes og intet ha – og i ettertid av hans død, skulle Israel bli ødelagt (og inntil enden er det krig, ødeleggelse er fast besluttet).

DET ROMERSKE RIKET OG PALESTINA

Historikken nedenfor er hentet fra Store norske Leksikon

Hvordan skjedde det at Israel, siden navngitt av romerne som Palestina, ble overtatt av Rom?

Denne overtakelsen er jo tatt med i Dan. 9, 25 «...Men under tidenes trengsel».

Ikke bare vanskeligheter da de bygget muren under Nehemja og Esra, men vanskeligheter, trengsel, i hele tidsrommet fram til Messias' død og enda forbi de dagene, helt fram til den totale ødeleggelse i år 70. Og enda litt lenger, som vi skal se.

Det begynte med at Selevkidene (syruerne) ble beseiret av romerne i år 188 f. Kr. og de måtte betale tributt til Romerriket. Deres problemer med romerne sent i andre og begynnelsen av første århundre f. Kr. skapte mye problemer i Transjordan, og nabateerne trengte lenger nordover.

Under Antiokhos 4 Epifanes (175-164 f. Kr.) ble det, under tvang, gjennomført en sterk hellenisering. Templet i Jerusalem gjorde han om til et Zevs-tempel. Jødene i Palestina gjorde opprør mot Epifanes i år 167 f. Kr. – det såkalte Makkabeeroppøret, og i år 142 f. Kr. ble det opprettet en selvstendig jødisk stat under hasmoneerne etter at Juda Makkabeus hadde erobret Palestinas kyst og deler av Transjordan.

Ja, - Gabriels tale til Daniel var sann: Det ville være under tidenes trengsel med stadige omskiftninger, flytting av grenser, erobring av nasjoner.

Romerriket fikk mer og mer interesse for Midtøsten, og de hasmoneiske og nabateiske småkongene strevde med å holde stand. Den romerske leder Pompeius opprettet provinsen Syria. I år 63 f. Kr. erobret han Jerusalem, De hellenistiske kystbyene og resten av Judea ble underlagt romerne. Perioden fra år 63 f. Kr. til år 395 e. Kr. kalles jo av historikerne for Den romerske perioden.

Så – i tidene vi har i Det nye Testamente, og litt lenger – var Palestina styrt fra Rom, og de mest kjente keiserne var: AUGUSTUS 27 f. Kr. - 14 e. Kr.

TIBERIUS 14 – 37 Jesu liv og tjeneste var i hans herskertid

CALIGULA 37 – 41 I galskap ville han sette sin statue i templet

CLAUDIUS 41 – 54

NERO 54 – 68 Paulus sto for Neros appell-rett i 62. e.

Kr.
 GALBA 68 – 69
 OTHO 69 ☐☐ ☐☐☐ Året 69 ble kalt «To keisere året»
 VITELLUS 69
 VESPASIAN 69 – 79 ☐☐ Ødela Israel i år 70☐☐ på grunn av opprøret
 TITUS 79 – 81 ☐☐ Fullførte☐☐ Colosseum arenaen☐☐ omkring år 80
 DOMITIAN 81☐☐ –☐☐ 96 ☐☐☐☐ Drev i gang stor kristendomsforfølgelse
 NERVA 96 – 98 ☐☐ Adopterte Trajan som sin sønn
 TRAJAN 98 – 117☐☐ Dio Cassius hevdet at☐☐ Trajan var☐☐ en☐☐ homse
 HADRIAN 117 – 138☐☐ ☐☐ Slo ned Bar-Kokhva opprøret i Judea
 ANTONIUS PIUS 138 – 161 ☐☐☐☐ Keiseren som var fredelig og ikke krigersk
 MARCUS AURELIUS 161 – 180 ☐☐☐☐ Pådro seg tilnavnet «Filosofen»

En lang rekke keisere fulgte opp gjennom århundrene. Den siste som nevnes er keiser☐☐ Romulus Augustus (475 – 476) for det vest-romerske riket. For det østlige var det Konstantin XI ☐☐ (1449 – 1453).☐☐

De fleste av disse keiserne var involvert i krigshandlinger, siden jo Romerriket praktiserte det som militæret☐☐ kaller «Våpnet Fred». Men de hadde også stor tro på rettstaten. Historien viser dessverre at dette riket var svært voldelig ved at de holdt store gladiator-turneringer der det ble kjempet mot ville dyr med livet som innsats. Jesu korsfestelse satte virkelig også søkelyset på deres brutale avstraffings-metoder. De passet godt inn i Gabriels ord til Daniel om☐☐ *Tidenes trengsel* (Dan. 9, 25).☐☐ Byste: Tiberius, keiseren som var samtidig med Jesus.

HERODES DYNASTIET – KONGER FOR ROM

Herodes den Store –☐☐ var☐☐ en idumeisk-nabateisk fyrste (Idumeer= Edomitt) –☐☐ han☐☐ var konge i Palestina årene 37 – 4 f. Kr. Han levnes ingen stor ære i Det nye Testamente, og framstilles nesten som en halvgal despot plaget av paranoia og nevrosen. Men han var veldig ambisiøs og lot en rekke byggverk bli reist som i ettertid ble minnesmerker.

Før han☐☐ døde så☐☐ spredte han☐☐ mye gresk-romersk kultur: Amfiteatre, gymnasier, hippodromer, stadioner og templer.

Mest kjent av disse ting, er templet i Jerusalem, som han lot utsmykke og ombygge☐☐ gjennom flere ti-år. Masada-festningen øst for Dødehavet vet vi om. Men hans største prosjekt var havneanlegget i Cesarea Maritima.☐☐ Og han gjenoppbygde byen Samaria, som han ga navnet Sebaste til ære for keiser Augustus.

Men Herodes-klanen var ikke nødvendigvis preget av godhet og velferd. De var som despoter flest, drevet av ambisjon og ikke minst av frykten for deres over-herrer, Romerriket. Den

eneste av Herodes' sønner som fikk ord på seg for å være mild og godlynt, var Filip. Han regjerte som tetrark (betyr å ha fjerdedel av riket) i den delen av Palestina der blant annet Nasaret lå; Iturea, Galilea og Lajat. Josef og Maria bosatte seg der etter hjemkomsten fra Egypt. De visste at de da var litt lengre bort fra rekkevidden til Herodes Antipas og Herodes Arkelaos, som var brutale i deres styresett. De to var halvbrødre av Filip. Så langt min bruk av historikk fra SNL-leksikonet.

Det siste opprør i antikken reist av jødene mot Romerriket, var i årene 132-135 e. Kr. mens Hadrian var keiser. Det ble kalt Bar-Kokhva-opprøret. Rom slo hardt tilbake, og Hadrian gav Judea navnet *Provincia Syria Palaestina*. Judea ble så en romersk koloni, slik at ingen vasall-konge styrte der for Rom, men de styrte direkte med egne krefter. Jerusalem ble gitt tilnavnet *Aelia Capolitana* til ære for Hadrian, og den ble helt forbudt for jøder. Gabriels ord igjen: *Men under tidenes trengsel.*

Det neste som skal skje – sett fra Herrens side med tanke på Israel – er det som skal komme syv år før Jesu gjenkomst: Den store Trengselstiden (Matt. 24, 21).

Sammenlign Dan. 12, 1 med Matt. 24, 21 – og det er sannsynlig at Jesus brukte ordene fra Daniels bok – og gjorde dem til sine egne da han advarte folket i sin tale:

Dan. 12, 1: «På den tid skal Mikael stå fram, den store fyrsten (erkeengel) som verner om ditt folks barn (jødenes etterkommere). - **Det skal komme en trengselstid som det ikke har vært fra den dag da noe folkeslag ble til og til den tid.** Men på den tid skal alle de av ditt folk (de messianske jødene) bli frelst som finnes oppskrevet i boken.»

Matt. 24, 21-22: «For da skal det bli en trengsel så stor som det ikke har vært fra verdens begynnelse til nå, og heller ikke mer skal bli! - - Og dersom ikke de dager ble forkortet (avbrutt), da ville intet kjød bli frelst. Men for de utvalgte skyld (de messianske jødene) skal de dager bli forkortet.»

Trengselstiden beskrevet her er i Israel – slik Dan. 12, 1 og sier: ...men på den tid **SKAL DE AV DITT FOLK (JØDENE) BLI FRELST.** De blir frelst, reddet fra undergang, idet Jesus kommer ned fra himmelen slik det er beskrevet i Åp. 19-20. Han skal henrette Antikrist og Den falske profet, og stoppe hele trengselen i Israel, og det blir fred.